

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 12CoP/68/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3123207072
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:3123207072.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a členov - sudcov JUDr. Miroslavy Korbašovej a Mgr. Petra Straku, vo veci starostlivosti o maloleté deti: t.č. plnoletá A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky a maloletý: C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpený: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov - matky: D. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX E. XXX, zastúpená splnomocnenou zástupkyňou: JUDr. Darina Kučerová, advokátka so sídlom Železničná 90/12, 017 01 Považská Bystrica a otca: E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX F. XXX, zastúpená splnomocneným zástupcom: Mgr. Pavol Dudík, advokát so sídlom Jilemnického 532/2, 911 01 Trenčín, o zvýšení výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 86P/43/2023-76 zo dňa 29. novembra 2023, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu vo výrokoch týkajúcich sa zvýšenia výživného, zameškaného výživného a nadväzujúceho výroku o zmene rozsudku na maloletú A. B. m e n í tak, že otec je povinný prispievať na plnoletú A. B. zvýšeným výživným zo sumy 220,- eur na sumu 255,- eur mesačne od 17.08.2023, ktoré bude poukazovať do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám plnoletej A. B. a zameškané výživné za obdobie od 17.08.2023 do 30.11.2023 vo výške 121,93 eur je otec detí povinný uhradiť k rukám plnoletej A. B. do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vo výrokoch týkajúcich sa zvýšenia výživného, zameškaného výživného a nadväzujúceho výroku o zmene rozsudku na maloletého C. B. rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e.

Vo výroku, ktorým žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e.

Vo výroku, ktorým súd vo zvyšku návrh zamietá, zostáva rozsudok okresného súdu n e d o t k n u t ý.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Trenčín ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „okresný súd“) rozsudkom č. k. 86P/43/2023-76 zo dňa 29.11.2023 rozhodol tak, že otec je povinný prispievať na maloleté deti B., na A., nar. XX.XX.XXXX zvýšeným výživným zo sumy 220 eur na 255 eur mesačne a na C., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 190 eur na 225 eur mesačne od 17.08.2023, ktoré bude poukazovať do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletých detí. Zameškané výživné za obdobie od 17.08.2023 do 30.11.2023 u maloletej A. vo výške 121,93 eur a u maloletého C. vo výške 121,93 eur je otec maloletých detí povinný uhradiť k rukám matky maloletých detí do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku súd návrh zamietá. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 7P/5/2017-38 zo dňa 08.03.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17CoP/35/2017-73 zo dňa 25.10.2017. Zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

1.1 Rozhodnutie odôvodnil tým, že matka podala návrh na zvýšenie výživného na maloleté deti a to na maloletú A. zo sumy 220,- eur na 300,- eur mesačne a na maloletého C. zo sumy 190,- eur na 250,- eur mesačne od podania návrhu. Otec detí s požadovanou výškou výživného nesúhlasil (bol ochotný prispievať na maloletú A. sumou 235,- eur mesačne a na maloletého C. sumou 205,- eur mesačne).

1.2 Pri rozhodovaní súd vychádzal z ust. § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákona o rodine“). Vzhľadom na predmet konania, ktorým je zmena rozhodnutia o výživnom, porovnával preto pomery v čase predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom v roku 2017 s pomermi existujúcimi v čase jeho aktuálneho rozhodovania o návrhu matky na zvýšenie výživného v súlade s § 78 ods. 1 Zákona o rodine. Konštatoval, že došlo k podstatnej zmene pomerov účastníkov konania odôvodňujúcej zmenu rozhodnutia o výživnom. Táto podstatná zmena pomerov je u maloletých detí daná tým, že sú vekovo o 6 rokov staršie, fyzicky vyspelejšie a stali sa študentami strednej školy s čím sú nepochybne spojené vyššie výdavky na ošatenie, obuv, hygienické potreby, stravu, školské pomôcky ako aj mimoškolskú činnosť a voľnočasové aktivity. U otca došlo k podstatnej zmene pomerov, keď jeho príjem sa zvýšil zo sumy 1.755,68 eur na sumu 2.422 eur, teda o 666,- eur. Aj keď mu pribudla vyživovacia povinnosť k synovi B., nar. XX.XX.XXXX vzhľadom na zvýšenie jeho príjmu súd ustálil zvýšenie výživného o 35,- eur na každé dieťa, ktoré je otec schopný platiť. Podľa súdu po zaplatení výdavkov (cestovné do práce do Nemecka 280,- eur mesačne, strava v Nemecku 250,- eur, diaľničná známka v Rakúsku 8,- eur, diaľničná známka na Slovensku 5,- eur, mobil, televízia a internet 65,- eur, električka doma 200,- eur, voda 16,66 eur, havarijné poistenie 30,- eur, životná poisťka 20,- eur, poplatok za komunálny odpad 7,50 eur, poistenie rodinného domu 11,- eur, náklady na syna B. 190,- eur, hypotéka 200,- eur, strava doma 200,- eur) mu zostane suma 938,- eur. Po zaplatení výživného mu zostane k dispozícii 458,- eur, z čoho je schopný zabezpečiť výživné manželke, výdavky na lieky, prípadne ďalšie potreby. Súd neupravil výživné do výšky, ktorú žiadala matka, vzhľadom k tomu, že maloletým deťom sú k dispozícii aj rodinné prídavky vyplácané nielen na Slovensku, ale aj zo Spolkovej republiky Nemecko, ktoré slúžia potrebám maloletých detí. V tejto súvislosti konštatoval, že pokiaľ má maloleté dieťa, ktoré nežije v spoločnej domácnosti s jedným z rodičov, trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, jeho odôvodnené potreby treba vyhodnocovať s ohľadom na ekonomické pomery v mieste jeho trvalého pobytu; výživné na toto maloleté dieťa, ktoré mu poskytuje rodič pracujúci v cudzine, je však potrebné stanoviť aj s prihliadnutím na tamojšie ekonomické pomery. Skutočnosť, že rodičia spolu nežijú a jeden z nich pracuje v cudzine, nemení nič na zásade, že na zabezpečení úhrady potrieb ich maloletých detí sa majú primárne podieľať obaja rodičia. Matka má však v podstate nižší príjem ako otec, nemôže sa preto podieľať na potrebách detí v materiálnej forme v takom rozsahu ako otec, pričom u nej je potrebné zohľadniť, že vyživovacia povinnosť matky je realizovaná v naturálnej forme a zahŕňa uspokojovanie všetkých bežných, aj mimoriadnych potrieb detí. Súd poznamenal, že pokiaľ sú potreby maloletých detí hradené aj z iných zdrojov (napr. štátnych, sociálnych), v žiadnom prípade to neznamená zánik vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým deťom. Nesprávnym by bol názor, podľa ktorého po priznaní sociálnych dávok by už maloleté dieťa nemalo mať právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov (a že by už nemalo právo na výživné zo strany rodičov). Dávky štátnej sociálnej podpory, či už poskytované z tuzemských alebo zahraničných zdrojov nie sú náhradou rodinných príjmov, ale majú pomáhať riešiť (reglementovať) štátom uznávané sociálne situácie. Vo všeobecnosti platí, že štát sa podieľa na krytí nákladov na výživu a ostatných základných potrieb detí a rodín, pokiaľ to z hľadiska sociálneho a ekonomického odôvodňujú v ňom pretrvávajúce pomery. Prídavok na dieťa je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva rodičovi či inej oprávnenej osobe na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa. I keď povinnosť prispievať na výživu maloletých majú predovšetkým rodičia a vyplácanie prídavkov na deti nenahradzuje plnenie tejto povinnosti, predsa len (aj úradný alebo inštitúciami iných štátov) vyplácané rodinné prídavky (rodinné prídavky, vyrovnávacie dávky alebo ich doplatok) môžu sčasti uhradiť odôvodnené potreby maloletého dieťaťa. Súd pri určovaní výšky výživného na maloleté deti preto prihliadol aj na to, že potreby maloletých sú hradené aj z takýchto zdrojov a návrh vo zvyšku zamietol.

1.3 Z dôvodu zvýšenia výživného od podania návrhu, teda od 17.08.2023 vzniklo zameškané výživné za obdobie od 17.08.2023 do 30.11.2023 na maloletú A. vo výške 121,93 eur (105,- eur za september, október, november 2023 + pomerná časť z mesiaca august 2023 vo výške 16,93 eur) a na maloletého C. vo výške 121,93 eur (105,- eur za september, október, november 2023 + pomerná časť z mesiaca august 2023 vo výške 16,93 eur), ktoré je otec povinný zaplatiť v zákonnej lehote podľa § 232 ods. 3 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

1.4 O trovách konaniach súd rozhodol podľa § 52 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP“).

2. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie otec detí prostredníctvom splnomocneného zástupcu zo dňa 05.02.2024 odvolávajúc sa na dôvody uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP a § 62 ods. 1 CMP. V tomto smere vytýkal súdu, že na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, resp. skutočný stav veci nezistil úplne a správne a zároveň nesprávne právne posúdil vec a to nesprávnym aplikovaním ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine.

2.1 Vo vzťahu k výdavkom detí naďalej zotrval na svojich vyjadreniach uvedených počas súdneho konania. K nim navyše uviedol, že od 01.01.2024 syn už nenavštevuje hádzanársky krúžok, čo mu potvrdil priamo klub, ktorý navštevoval, a teda výdavky syna sú nižšie minimálne o sumu 20,- eur (poplatok) a 8,33 eur (halovky). Ďalej súd pochybil aj pri zisťovaní príjmu matky, ktorá predložila potvrdenie o príjme iba z aktuálneho zamestnania a nie aj z predchádzajúceho zamestnania. Uvedené spravila účelovo, nakoľko v predchádzajúcom zamestnaní mala vyšší príjem, než v súčasnosti v spoločnosti RAVEN a.s. Napriek súdom uloženej povinnosti matke súd nespĺnenie jej povinnosti odignoroval. Otec tiež vytýkal súdu, že pri skúmaní jeho pomerov pochybil a to v časti zisťovania príjmu a v časti zisťovania jeho výdavkov. Nesprávne určil v rozhodnutí jeho priemerný mesačný príjem vo výške 2.422,- eur. Vychádzal z údajov, ktoré ustálil vyšší súdny úradník na informatívnom stretnutí rodičov a tento údaj prevzal v konaní bez toho, aby ho vôbec podrobil skúmaniu a prepočtu. Ak by totiž súd tento postup spravil a prepočítal by jeho priemerný príjem s prihliadnutím na aktuálny príjem, ktorý predložil na pojednávaní, na čoho súd vyzval, zistil by, že jeho priemerný mesačný príjem klesol na sumu 2.316,- eur. Súd namiesto tohto postupu bez skúmania veci prevzal sumu z informatívneho stretnutia rodičov. Táto suma však s prihliadnutím na vykonané dokazovania v súdnom konaní a predložené výplatné pásky nie je správna. Podľa otca súd na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a to z dôvodu, že ostatné tri výplatné pásky, ktoré predložil na pojednávaní, ignoroval a nezahrnul do výpočtu jeho priemerného príjmu, pričom ide o príjem nižší mesačne v priemere o 106,- eur. Ďalej podľa neho zo súdneho rozhodnutia nevyplýva, prečo nezohľadnil jeho výdavky, napr. splátku 300,- eur mesačne pôžičku svokrovcov, výdavky na hygienu vo výške 100,- eur, na oblečenie vo výške 100,- eur pre jeho rodinu. Tieto výdavky vôbec nie sú uvedené v rozhodnutí súdu (bez toho, aby súd uviedol, prečo ich pri skúmaní jeho pomerov nezohľadnil). Rovnako tak súd bez odôvodnenia nezohľadnil ani jeho výdavky spojené s údržbou auta a výmenou oleja vo výške 100,- eur ročne (8,33 eur mesačne). Pôžička od jeho svokrovcov je v bode 10. odôvodnenia súdneho rozhodnutia síce uvedená, avšak splátka tejto pôžičky v bode 16. odôvodnenia súdneho rozhodnutia už chýba. Ak by sa totiž tieto tri výdavky riadne započítali do jeho výdavkov, prepočet súdu uvedený v bode 16. odôvodnenia je nesprávny. Dospel by sa totiž k tomu, že jeho rozpočet je minimálne v strate približne 50,- eur mesačne (ak sa zohľadnia výdavky 300,- eur na splátku, 100,- eur na hygienu, 100,- eur na oblečenie a 8,33 eur údržba auta), pričom ide o sumu, ktorú súd ako on už uviedol vyššie, počítal z nesprávneho priemerného príjmu. Z toho dôvodu už ako uviedol aj na pojednávaní, súhlasí so zvýšením výživného, ale nie spôsobom ako rozhodol súd a už vôbec nie spôsobom ako to navrhovala matka.

2.2 Otec navrhol zmeniť rozsudok okresného súdu tak, že súd zvýši výživné na A. zo sumy 220,- eur na 240,- eur mesačne a na C. zo sumy 190,- eur na 210,- eur mesačne, teda na obe deti o 20,- eur mesačne. S prihliadnutím na uvedené je potom potrebné zmeniť aj prepočet zročného výživného, ktoré predstavuje u A. sumu 69,68 eur a u maloletého C. sumu 69,68 eur.

3. Matka detí prostredníctvom splnomocnenej zástupkyne vo vyjadrení zo dňa 29.02.2024 uviedla, že tiež, že mala záujem napadnúť rozsudok okresného súdu odvolaním, ale predpokladala, že otec rozhodnutie súdu prijme a odvolaním rozhodnutie nenapadne. Ďalej uviedla, že od poslednej úpravy došlo k zmene pomerov na strane detí, ktoré sú o 7 rokov staršie a ktoré z prvého stupňa prestúpili na II. stupeň základnej školy a následne na stredné školy. Čo sa týka syna v čase vydania rozhodnutia syn navštevoval hádzanársky krúžok, ochorel však na mononukleózu, ostal práceneschopný a s lekárom ustálili, že takúto športovú aktivitu je potrebné dočasne obmedziť spoločne aj s boxom. Synovi však bolo doporučené športovať ľahšie, navštevuje preto fitko, behá, s čím má ona tiež zvýšené náklady a to mesačne cca 25,- eur, nové tenisky na beh 58,- eur. Nie je preto možné hovoriť o tom, že by mala náklady na syna nižšie. V dôsledku tohto jeho ochorenia musí užívať probiotiká, čím sa zvýšili náklady na strane syna o 25,- eur mesačne. Maloletá dcéra začala mať problémy so žľazkou, preto museli upraviť stravu, čím sa u nej zvýšili náklady nielen na túto stravu ale aj na lieky, za ktoré mesačne dopláca 12,- eur. Čo sa týka poukazovania otca na nezohľadnenie jeho výdavkov, matka detí uviedla, že súd na pojednávaní odôvodnil svoje rozhodnutie a tiež v rozsudku uviedol, akým spôsobom došiel k navýšeniu výživného u oboch detí o 35,- eur. Už na pojednávaní uvádzala, že je zvláštne, že otec spláca hypotekárny úver na rodinný dom, ktorý však nie je jeho a krátko pred pojednávaním ho jeho svokrovcovia prepísali na svoje jediné dieťa – dcéru, hoci uvádzal, že dom postavili spoločne. Z tohto je zrejme, že takýmto spôsobom

súhlasil s ošetrovaním spoločného majetku, aby náhodou nededili túto nehnuteľnosť aj ich dve deti. Pôžičku od svokrovcov otca matka detí spochybňovala v tom, že táto ničím nebola preukázaná a ani akým spôsobom im mali finančné prostriedky odovzdať a aké boli podmienky splácania. Podľa nej výživné má prednosť pred nevyhnutnými výdavkami rodiča a súd správne rozhodol, keď na takúto, podľa nej fiktívnu pôžičku neprihliadol. Pokiaľ otec poukazuje na náklady spojené s prevádzkou motorového vozidla, tak také isté náklady má aj ona, či už za výmenu oleja, pneumatík, diaľničnú známku atď. K tvrdeniu otca, že na stravu minie 450,- eur uviedla, že ona s ním žila a vie ako sa stravoval. Takýto výdavok majú celá rodina a nie on sám, keď jej takáto suma musí postačovať pre nich troch. Ďalej matka detí uviedla, že aj ona sama má zdravotné problémy a musí doplácať na lieky 50,- eur mesačne, čo na pojednávaní zabudla uviesť. Otec tiež zabudol uviesť, že si koncom roka od svojho brata zakúpil za 2.500,- eur kosačku, oplotil si celý pozemok. Ona doteraz pozemok oplotený nemá, lebo na to nemá finančné prostriedky. Všetko čo zarobí dáva pre potreby detí a často jej musia pomáhať rodičia. Za 11 rokov, čo už nie sú manželia, otec zobral deti na prespatie len dvakrát. Nikdy cez letné prázdniny si deti aspoň týždeň nenechal. Nie je pravdou, že má zlú finančnú situáciu. Má vedomosti, že si môže dovoliť dovolenky počas leta ale aj mimo sezóny. Tiež posledné dva roky deťom absolútne nič nedal na Vianoce ani nad rámec bežného výživného a na meniny a narodeniny ich obdaruje čokoládou. Pokiaľ sa týka rodinných prídavkov z Nemecka, tieto poberá len jeho dieťa, s ktorým žije v spoločnej domácnosti a tým, že si dovoľila požiadať súd o zvýšenie výživného, sa odmietol postarať o vyplácanie rodinných prídavkov na ich deti, ktoré sú ďaleko vyššie ako prídavky vyplácané u nás, čím otec tiež poškodzuje ich deti a v podstate toto robil od ich rozvodu. Nie je teda pravdou, že by ich deti poberali rodinné prídavky z Nemecka a tieto úmyselne zadržuje, resp. nie je ochotný podpísať tak, aby ich mohli poberať. Z uvedených dôvodov preto rozhodnutie súdu, ktoré otec napáda vo všetkých výrokoch považuje za vecne správne a zákonné. Všetka starostlivosť o deti je výlučne na nej, deťom pomáha so školskými povinnosťami, so zdravotnými potrebami, s každodennou starostlivosťou, s vyplňaním ich voľného času, sviatkami, voľnými dňami, prázdninami. Otec sa na ničom z tohto nepodieľa a jeho príjem ako tento zistil súd vo výške 2.422,- eur je dôvodom na určenie výživného v rozsahu 20 % až 30 %, čo v danom prípade predstavuje sumu 484,- eur až 726,- eur na všetky tri deti a preto výživné spolu vo výške 480,- eur nie je v tomto rozmedzí a teda zodpovedá možnostiam a schopnostiam otca výživné určené platiť. Odvolanie otca považovala matka preto za nedôvodné a navrhla rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 CSP.

4. Kolízny opatrovník detí sa k odvolaniu otca detí písomne nevyjadril a rovnako ani k vyjadreniu matky detí.

5. Otec detí na vyjadrenie matky detí písomne nereagoval.

6. V priebehu odvolacieho konania nadobudla dcéra A. plnoletosť a to dňom XX.XX.XXXX. Vzhľadom na uvedené krajský súd podaním zo dňa 27.05.2024 vyzval plnoleté dieťa o vyjadrenie, či aj na dobu po dosiahnutí plnoletosti sa pripája k návrhu matky, a teda si uplatňuje zvýšenie výživného vo výške 255,- eur mesačne. Plnoletá A. podaním zo dňa 31.05.2024, doručeným krajskému súdu dňa 03.06.2024 uviedla, že sa pripája k návrhu matky a chce si uplatniť zvýšenie výživného vo výške 255,- eur mesačne.

7. Krajský súd ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 CMP, § 34 ods. 1 CSP, § 3 ods. 5 písm. a/ CMP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, účastníkom konania (§ 362, § 359 CSP, § 7 CMP), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na vady konania, iba ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 67 CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania súdu (§ 385 a contrario CSP), postupom podľa § 378 ods. 1 CSP a § 219 ods. 3 CSP, rozsudok okresného súdu vo výrokoch týkajúcich sa zvýšenia výživného, zameškaného výživného a nadväzujúceho výroku o zmene rozsudku na maloletú A. zmenil (§ 388 CSP) a vo výrokoch týkajúcich sa zvýšenia výživného, zameškaného výživného a nadväzujúceho výroku o zmene rozsudku na maloletého C. potvrdil ako i vo výroku o trovách konania (§ 387 ods. 1 CSP).

8. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo posúdiť, či súd rozhodol vecne správne keď napadnutým rozsudkom zaviazal otca prispievať na maloletú A. zvýšeným výživným zo sumy 220,- eur mesačne na sumu 255,- eur mesačne a na maloletého C. zo sumy 190,- eur mesačne na sumu 225,- eur mesačne od 17.08.2023, ktoré bude poukazovať do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletých detí.

9. Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva, že súd po porovnaní okolností v čase posledného rozhodovania o výživnom (r. 2017) s okolnosťami zistenými v súčasnej dobe konštatoval zásadnú zmenu pomerov na strane detí v dôsledku ich veku, navštevovania strednej školy ako i na strane otca detí s ohľadom na zvýšenie jeho príjmu a to napriek pribudnutiu ďalšej vyživovacej povinnosti. Pri určení výšky zvýšeného výživného prihliadol na potreby detí, zvýšený príjem otca a vyplácané rodinné prídavky a to aj zo zahraničia.

10. Na tomto mieste treba uviesť, že za zmenu pomerov i podľa súdom prvého stupňa citovaného ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine sa považuje podstatná zmena kritérií rozhodných pre určenie miery vyživovacej povinnosti, pričom k záveru o takejto zmene možno vždy dospieť len zistením stavu v čase rozhodovania pôvodným rozhodnutím, v čase rozhodovania o zmene a ich vzájomným porovnaním a komplexným zhodnotením. Aj z hľadiska rozhodovania o výživnom rozhodnými kritériami sú na jednej strane odôvodnené potreby výživou oprávnenej osoby a na druhej strane možnosti a schopnosti osôb výživou povinných (tými sú obvykle obaja rodičia, i keď ukladanie povinnosti platí výživné konkrétnou peňažnou sumou vo výroku súdneho rozhodnutia spravidla dopadá len na rodiča nemajúceho dieťa v osobnej starostlivosti a majúceho takýto nedostatok vyvažovať práve platením výživného), potrebné je vyhodnotenie, ktoré z čiastkových zmien u jednotlivých účastníkov príslušného rodinnoprávneho vzťahu prevažujú a či aj poskytujú podklad pre zmenu skoršieho rozhodnutia. Ak je tu dôvod na zmenu, treba zhodnotiť v akom smere (zvýšenie, resp. zníženie výživného), rozsahu (miera zvýšenia či zníženia) a od ktorého času.

11. Zákon o rodine v ust. § 62 ods. 1 a nasl. upravuje základné pravidlá pre určenie výšky výživného na dieťa. Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane dieťaťa, jednak na strane povinného rodiča. Odôvodnené potreby dieťaťa môžu byť rôzne a sú závislé predovšetkým od veku, zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a pod. Výživné pre dieťa totiž neslúži len na uspokojenie všetkých jeho odôvodnených hmotných potrieb (strava, ošatenie, obuv atď.) ale aj ďalších odôvodnených potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelanie, príprava na povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby a pod.). Odôvodnené potreby dieťaťa sú však bezprostredne ovplyvňované aj schopnosťami a možnosťami rodičov. Na strane povinného sa prihliada najmä na jeho schopnosti, faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoje vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby, ktoré nepresahujú obvyklú, základnú mieru všetkých nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú ale reálne možnosti a schopnosti rodičov vyššie, odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa.

12. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku ako aj konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo a oboznámením sa s odvolaním otca dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutočný stav veci, porovnal pomery účastníkov v čase rozhodovania o výške výživného pri poslednej úprave a v súčasnosti a konštatuje, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne. Ani odvolací súd (zhodne so súdom prvého stupňa) nemal v prejednávanej veci pochybnosti o dôvodnosti zvýšenia výživného na maloleté deti. Zvýšené výživné tiež zodpovedá zákonným hľadiskám uvedeným v ust. § 62 ods. 1 až 5 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine predstavujúcim odôvodnené potreby detí a schopnosti a možnosti rodičov a ich majetkové pomery.

13. Vzhľadom na obsah odvolania otca je potrebné uviesť, že samotný otec v odvolaní zmenu pomerov od posledného rozhodnutia o výživnom nespochybňuje, keď navrhuje zvýšiť výživné o 20,- eur mesačne na každé dieťa. V súvislosti s výškou zvýšeného výživného však vytyka súdu, že na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, resp. skutočný stav nezistil úplne a správne (nesprávne určil jeho priemerný mesačný príjem, pochybil pri zisťovaní príjmu matky, nezohľadnil jeho výdavky) a zároveň nesprávne právne posúdil vec a to nesprávnym aplikovaním ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine.

14. Odvolací súd podrobne preskúmal rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní otcom detí vznesené a oboznámiac sa i s vyjadrením matky a dcéry A. uplatňujúcej si zvýšenie výživného aj po dovŕšení plnoletosti mal za to, že v konaní neboli preukázané také skutočnosti, ktoré mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci.

15. Aj odvolací súd zdôrazňuje, že porovnávajúc okolnosti, ktoré tu boli v čase posledného rozhodnutia o výživnom v r. 2017 s okolnosťami v čase vyhlásenia napadnutého rozhodnutia došlo v danom prípade k takej zmene pomerov na strane detí hlavne v súvislosti s navštevovaním strednej školy, ktorá odôvodňuje stanovenie vyššieho než naposledy určeného výživného. Čo sa týka pomerov na strane otca od posledného rozhodnutia o výživnom aj keď mu pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť jeho príjem sa podstatne zvýšil. Námietku otca ohľadom výšky jeho príjmu nepovažoval odvolací súd za dôvodnú. Z predložených výplatných pásov, ktoré sú súčasťou spisu vyplýva, že otec dosiahol v jednotlivých mesiacoch nasledovný čistý mesačný príjem – august 2022 – 1.377,36 eur, september 2022 – 2.740,85 eur, október 2022 – 2.005,08 eur, november 2022 – 2.168,36 eur, december 2022 – 2.168,36 eur, január 2023 – 2.346,07 eur, február 2023 – 2.545,45 eur, marec 2023 – 2.633,88 eur, apríl 2023 – 2.827,29 eur, máj 2023 – 2.197,85 eur, jún 2023 – 2.393,- eur, júl 2023 – 2.297,59 eur. Priemer uvedených príjmov predstavuje suma 2.422,46 eur, teda suma z ktorej vychádzal aj okresný súd. Predmetná suma teda nebola prevzatá zo zápisnice z informatívneho stretnutia s rodičmi zo dňa 28.09.2023. Z tejto dokonca vyplýva, že samotný otec uviedol, že pracuje v Nemecku 13 rokov, ako strojár, mesačne si vie zarobiť cca 2.400,- eur (č.l. 52 spisu). Iné výplatné pásky nie sú súčasťou spisu a ani zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 29.11.2023 nevyplýva, že by boli tieto otcom predložené. Napriek uvedenému ani suma uvádza otcom v odvolaní 2.316,- eur by podľa odvolacieho súdu nemala vplyv na inú výšku zvýšeného výživného. Čo sa týka príjmu matky detí, ktorý otec tiež spochybňoval je potrebné uviesť, že súčasťou spisu nie je len jej príjem z aktuálneho zamestnania (RAVEN, a.s., Šoltésovej 420/2, Považská Bystrica, IČO: 31 595 804) ale aj od predchádzajúceho zamestnávateľa – XXX.G., a.s. Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 31 340 890 (č.l. 56 spisu) a to za čas od 01.06.2022 do 31.05.2023, ktorý pracovný pomer bol ukončený uplynutím dohodnutej doby (§ 71 Zákonníka práce). Ďalej otec detí v odvolaní poukazoval na to, že syn od 01.01.2024 už nenavštevuje hádzanársky krúžok, čo mu potvrdil priamo klub, ktorý navštevoval, a teda výdavky syna sú nižšie minimálne o sumu 20,- eur (poplatok) a 8,33 eur (halovky). Matka detí vo vyjadrení k odvolaniu otca uvedené potvrdila s tým, že dôvodom bolo onemocnenie syna, ktorý sa však aj napriek tomu venuje inému druhu športu (beh, navštevuje fitnesscentrum) s čím má ona tiež zvýšené výdavky. Odvolací súd predmetné výdavky tiež považoval za rovnako opodstatnené pre rozvoj osobnosti maloletého. K poukazovaniu otca detí na jeho výdavky (splátka pôžičky svokrovcom v sume 300,- eur mesačne) možno súhlasiť s matkou vo vyjadrení, že pôžičku otec detí nijakým spôsobom nepreukázal. Navyiac podľa vyjadrenia otca mala byť poskytnutá na dokončenie stavby rodinného domu, ktorý síce bol ním postavený ale nie jeho vlastníkom (viď LV č. XXXX k.ú. F.). Takéto výdavky ako i napr. spojené s údržbou auta nemajú ani prednosť pred výživným (§ 62 ods. 5 Zákona o rodine). Z týchto dôvodov odvolací súd považoval odvolanie otca detí za nedôvodné.

16. Čo sa týka určenia začiatku poskytovania zvýšeného výživného okresný súd vychádzajúc z ust. § 77 ods. 1 Zákona o rodine správne priznal výživné od dátumu podania návrhu. Aj výška zameškaného výživného bola okresným súdom určená správne.

17. Pokiaľ odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil bolo to len vo vzťahu k dcére A., ktorá v priebehu odvolacieho konania dosiahla plnoletosť a preto otcovi uložil povinnosť prispievať zvýšené výživné a zameškané výživné priamo voči dieťaťu a teda k rukám plnoletej A. B..

18. Vo výrokoch týkajúcich sa zvýšenia výživného, zameškaného výživného a nadväzujúceho výroku o zmene rozsudku na maloletého C. rozsudok okresného súdu ako vecne správne správny potvrdil.

19. Za súladný s ust. § 52 CMP považoval odvolací súd aj výrok o trovách konania, ktorým bolo rozhodnuté, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania a preto rozsudok okresného súdu potvrdil aj v tejto časti.

20. Vo výroku, ktorým súd vo zvyšku návrh zamietal, zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý nakoľko nebol napadnutý odvolaním.

21. O nároku na náhradu trov konania (prvoinštančných aj odvolacích) rozhodol odvolací súd vzhľadom na zmenu rozsudku súdu prvej inštancie nanovo a to podľa § 2 ods. 1 CMP a § 396 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie. Podľa § 52, § 58 CMP rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania nevidiac dôvod na použitie výnimky v zmysle ust. § 55 CMP.

22. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP). Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).